

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

การศึกษามีส่วนช่วยพัฒนาคนในสังคมให้รู้จักเลือกสรรพฤติกรรมที่เหมาะสมใช้กับตนเองให้รู้จักพัฒนาอาชีพของตนเอง และมีส่วนช่วยให้รู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรในประเทศได้อย่างฉลาด ดังที่ เบนท์ และ ครอนเบอร์ก (Bent and Kroneberg อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2542) กล่าวว่า ประเทศที่ล้าหลังทางเศรษฐกิจมีผลเนื่องมาจากความโง่เขลาเบาปัญญา เพราะมีพื้นฐานต่ำของพลเมือง การศึกษาดำเนินผลทำให้ผลิตผลของประเทศและรายได้ของประเทศต่ำ และในทางตรงกันข้าม ถ้าพลเมืองของประเทศได้รับการศึกษาดีจะมีผลต่อผลิตผลของประเทศและรายได้ของประเทศ การศึกษาจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ทั้งมวลและในทุกชั้นตอนของชีวิตไม่จำกัดเฉพาะเด็กเข้าวัยเรียน แม้แต่คนเกษียณอายุก็ยังจำเป็นต้องได้รับการศึกษา และคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานภาพทางสังคม ดังที่เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2542) ได้กล่าวว่า การศึกษาคือการยกระดับคนทั้งมวล ไม่ใช่สร้างแต่เทวดา 2 - 3 องค์ ด้วยการศึกษานี้สามารถจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตปวงชน มากกว่าที่จะจัดให้เฉพาะกลุ่มเฉพาะพวกเท่านั้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีบทบัญญัติที่วางรากฐานในการจัดและการพัฒนาการศึกษา ได้แก่ การกำหนดให้รัฐบาลต้องจัดการศึกษาให้กับประชาชนไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่จัดเก็บค่าใช้จ่าย จากเจตนารมณ์ดังกล่าวของรัฐธรรมนูญทำให้มีพระราชบัญญัติในการวางกรอบและแนวทางเพื่อปฏิรูปการศึกษา เน้นให้การศึกษาแก่ปวงชน ทั้งเด็ก เยาวชน คนวัยทำงานและผู้เกษียณงานแล้ว โดยเปลี่ยนรูปแบบการให้การศึกษาให้หลากหลาย ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและเน้นให้ทุกภาคมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ไม่ว่าจะป็นองค์กรของรัฐบาลและเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันต่างๆ มีระบบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษามีมาตรการหลากหลายในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ คุณภาพการบริหารจัดการและคุณภาพด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2542)

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจโลก และเทคโนโลยีมีผลให้ประเทศไทยต้องเร่งรัดการพัฒนาประเทศไทยให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว รัฐบาลมีนโยบายขับเคลื่อนประเทศและสังคมไทยสู่ระบบเศรษฐกิจใหม่ คือ ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน การเตรียมความพร้อมกำลังคนเพื่อเผชิญกับระบบเศรษฐกิจใหม่ ที่มีลักษณะโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพและเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพเป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง การผลิตกำลังคนให้มีฐานความรู้ในวิชาชีพเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเป้าหมาย

การพัฒนาของประเทศให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงเป็นหัวใจสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2542)

ดังนั้นการที่จะพัฒนาประชากรให้มีความรู้ความสามารถตรงต่อความต้องการของประเทศได้นั้น การจัดการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งโดยต้องใช้หลักสูตรการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และสิ่งที่บ่งชี้ว่าการเรียนการสอนตามหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลหรือไม่นั้น ก็คือผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนั้น จึงกล่าวได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงประสิทธิผลของหลักสูตร แต่การที่จะสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้นั้นก็ต้องมีปัจจัยและองค์ประกอบหลายประการอันได้แก่ ลักษณะของผู้เรียน ลักษณะทางด้านจิตใจ คุณลักษณะของผู้สอน พฤติกรรมระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน คุณลักษณะพฤติกรรมเฉพาะตัวและแรงผลักดันภายนอก เป็นต้น คลอสไมเออร์ (Klasmeir, 1961 : 28 - 29) กล่าวว่า ปัจจัยและองค์ประกอบต่างๆ มีหลากหลายซึ่งจะสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้นต้องพิจารณาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการด้วยกัน

การจัดหลักสูตรการอาชีวศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ เป็นกำลังคนระดับกลางที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับความต้องการด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยการจัดการเรียนการสอนและฝึกอบรม เพื่อผลิตกำลังคนให้มีปริมาณเพียงพอ มีขีดความสามารถที่ได้มาตรฐาน มีคุณธรรม มีวินัย เจตคติและบุคลิกภาพที่พึงประสงค์กับความต้องการของตลาดแรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2542) โดยสถาบันที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรดังกล่าว ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี

วิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยเปิดสอนเป็นคณะวิชาต่างๆ คือ คณะวิชาช่างก่อสร้าง คณะวิชาช่างยนต์ คณะวิชาช่างกลโลหะ คณะวิชาช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และคณะวิชาช่างเทคโนโลยีอุตสาหกรรม วิทยาลัยได้จัดการเรียนการสอนมาเป็นเวลานานและมุ่งพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร แต่จากผลการวัดผลการศึกษาในแต่ละปีการศึกษานั้น พบว่า มีนักศึกษาที่ลาออก พ้นสภาพ และพักการเรียนเป็นจำนวนมาก สำหรับในปีการศึกษา 2547 มีนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 พ้นสภาพจำนวน 21 คน พักการเรียนเป็นจำนวน 18 คน และลาออกเป็นจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18 ของนักศึกษาทั้งหมด

จากข้อมูลดังกล่าว พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร คือ นักศึกษาต้องพ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษาจนจบหลักสูตรทำให้เกิดความสูญเสีย หรือสูญเสียเปล่าทางการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี เพื่อผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัย อันจะนำไปสู่การลดปัญหาการสูญเสียเปล่าทางการเรียน โดยที่นักศึกษาต้องพ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษาจนจบการศึกษาตามหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี จำแนกตามคณะวิชา
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 คณะวิชาต่างๆ แตกต่างกัน
2. ปัจจัยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี ใน 6 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านเจตคติต่อการเรียน
- 1.2 ด้านพฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา
- 1.3 ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน
- 1.4 ด้านครอบครัว
- 1.5 ด้านพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน
- 1.6 ด้านการบริการของสถานศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 293 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 166 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ มี 2 ตัวแปร คือ

3.1.1 คณะวิชา ได้แก่ คณะวิชาช่างก่อสร้าง คณะวิชาช่างยนต์ คณะวิชาช่างกลโลหะ คณะวิชาช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และคณะวิชาช่างเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

3.1.2 ปัจจัยทางการเรียนของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี มี 6 ด้าน คือ ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านพฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ด้านครอบครัว ด้านพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน และด้านการบริการของสถานศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม มี 2 ตัวแปร คือ

3.2.1 ปัจจัยทางการเรียนของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี มี 6 ด้าน คือ ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านพฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ด้านครอบครัว ด้านพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน และด้านการบริการของสถานศึกษา

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาตัวแปรด้านปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของ เปรสคอต (Prescott, 1961 : 14 - 16) คลอสไมเออร์ (Klausmeir, 1961 : 28 - 29) บลูม (Bloom, 1976 : 173) และได้ศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดและทฤษฎีของนักการศึกษาหลายท่าน ดังนี้

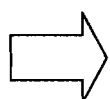
ชื่อ ปัจจัย	เจตคติ ต่อ การเรียนรู้	พฤติกรรม ทางการ เรียนของ นักศึกษา	ความ สัมพันธ์ กับกลุ่ม เพื่อน	ครอบครัว	พฤติกรรม การสอน ของ ครูผู้สอน	การ บริการ ของ สถาน ศึกษา
คลอสมิเออร์	/	/	/	/	/	/
บลูม	/	/			/	
เปรสก็อต		/	/			/
นาถ นาคพงษ์ นิรัตน์ จุลเอียด มณี เกียรติกุลวัฒนา สุรพงษ์ แก่นมณี สนธยา เขมวิรัตน์ อิทธิฤทธิ์ พงษ์ปิยะรัตน์	/	/	/	/	/	/
จิราพร ชุนนะ	/				/	
พศิน แดงจวง	/					
ศิริสุข นาคะเสนีย์	/					
กัลยา สกุลแก้ว		/				
ดาร์ตัน กาญจนภา		/				
มณฑาทิพย์ มณีโชติรัตน์		/	/			
วินัย สายสุด						/
รวม	7	7	4	3	3	4

จากตาราง พบว่า มีปัจจัยต่างๆ หลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยจึงนำมาสังเคราะห์เป็นปัจจัยทางการเรียน 6 ด้านคือ ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านพฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ด้านครอบครัว ด้านพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน และด้านการบริการของสถานศึกษา ซึ่งแสดงเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

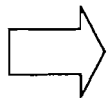
ตัวแปรตาม

- คณะวิชา ได้แก่
1. คณะวิชาช่างก่อสร้าง
 2. คณะวิชาช่างยนต์
 3. คณะวิชาช่างกลโลหะ
 4. คณะวิชาช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
 5. คณะวิชาช่างเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

- ปัจจัยทางการเรียน 6 ด้าน คือ
1. ด้านเจตคติต่อการเรียน
 2. ด้านพฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา
 3. ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน
 4. ด้านครอบครัว
 5. ด้านพฤติกรรมทางการสอนของครูผู้สอน
 6. ด้านการบริการของสถานศึกษา

- ปัจจัยทางการเรียน 6 ด้าน คือ
1. ด้านเจตคติต่อการเรียน
 2. ด้านพฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา
 3. ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน
 4. ด้านครอบครัว
 5. ด้านพฤติกรรมทางการสอนของครูผู้สอน
 6. ด้านการบริการของสถานศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทราบถึงปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี
2. ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนใน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยทางการเรียนของนักศึกษา หมายถึง องค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านพฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ด้านครอบครัว ด้านพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน และด้านการบริการของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของนักศึกษา
2. เจตคติต่อการเรียน หมายถึง ความคิดเห็นและความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี
3. พฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษา หมายถึง การแสดงออกของนักศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี
4. ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน หมายถึง ลักษณะที่นักศึกษาเกี่ยวข้องหรือผูกพันกันระหว่างเพื่อนด้วยกัน
5. ครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์กับบิดา มารดาและสมาชิกในครอบครัว การอบรมส่งเสริม สภาพแวดล้อมและฐานะของครอบครัว
6. พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน หมายถึง วิธีการจัดกิจกรรมหรือถ่ายทอดเนื้อหาในบทเรียนเพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้
7. การบริการของสถานศึกษา หมายถึง การอำนวยความสะดวกหรือการเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษา
8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชาของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี ที่ผ่านการเรียนในหลักสูตรดังกล่าวมาแล้ว 1 ภาคเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548
9. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548
10. คณะวิชา หมายถึง คณะวิชาช่างก่อสร้าง คณะวิชาช่างยนต์ คณะวิชาช่างกลโลหะ คณะวิชาช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และคณะวิชาช่างเทคโนโลยีอุตสาหกรรม รวม 5 คณะวิชา ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี
11. กลุ่ม 1 หมายถึง การแบ่งกลุ่มการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งเรียนในภาคเช้า ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี
12. กลุ่ม 2 หมายถึง การแบ่งกลุ่มการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งเรียนในภาคเช้า ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี
13. กลุ่ม 3 หมายถึง การแบ่งกลุ่มการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งเรียนในภาคเช้า ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี

14. กลุ่ม 5 หมายถึง การแบ่งกลุ่มการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง ซึ่งเรียนในภาคบ่าย ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี

15. กลุ่ม 6 หมายถึง การแบ่งกลุ่มการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง ซึ่งเรียนในภาคบ่าย ในวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี